

PROGRAM KURSU SPECJALISTYCZNEGO

**OPIEKA NAD PACJENTEM Z CHOROBIAMI
UKŁADU ODDECHOWEGO**

dla pielęgniarek

Program został zatwierdzony przez Ministra Zdrowia w dniu 18.11.2022r.

Warszawa 2022

PROGRAM PRZYGOTOWANY PRZEZ ZESPÓŁ PROGRAMOWY W SKŁADZIE¹:

- 1) **dr hab. n. o zdr. Edyta Krzych-Falta – Przewodnicząca Zespołu**, specjalista w dziedzinie zdrowie środowiskowe, Zakład Podstaw Pielęgniarstwa Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Zakład Alergologii i Immunologii Klinicznej, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego;
- 2) **dr hab. n. o zdr. Bożena Baczevska** – specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa zachowawczego i w zakresie medycyny społecznej, Zakład Interny i Pielęgniarstwa Internistycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie;
- 3) **dr n. med. Iwona Czerwińska Pawluk** – specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, medycyny społecznej, Wydział Nauk o Zdrowiu, Radomska Szkoła Wyższa w Radomiu; Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie;
- 4) **dr n. med. Beata Haor** – specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego i pielęgniarstwa geriatrycznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku.

RECENZENCI PROGRAMU:

- 1) **prof. dr hab. n. o zdr. Maria Kózka** – Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum;
- 2) **dr hab. n. o zdr. Mariusz Wysokiński** – Zakład Podstaw Pielęgniarstwa, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Zakład Podstaw Pielęgniarstwa, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Lublinie.

¹ Powołany Zarządzeniem Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych Nr 36/22 z dnia 5 września 2022 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw Opracowania Programu Kształcenia Podyplomowego

1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

Rodzaj kształcenia

Kurs specjalistyczny jest to rodzaj kształcenia, który zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej* (Dz. U. z 2022 r. poz. 551, z późn. zm.) ma na celu uzyskanie przez pielęgniarkę lub położną wiedzy i umiejętności do wykonywania określonych czynności zawodowych przy udzielaniu świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych lub rehabilitacyjnych.

Efekty uczenia się wskazane w programie kursu specjalistycznego *Opieka nad pacjentem z chorobami układu oddechowego* są dla organizatora i uczestnika kształcenia obowiązkowym elementem programu. Osiągnięcie wskazanych efektów gwarantuje, że każdy uczestnik kursu specjalistycznego będzie posiadać takie same kwalifikacje, niezależnie od miejsca ukończenia kształcenia, podmiotu organizującego kształcenie oraz systemu kształcenia.

Cel kształcenia

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania specjalistycznej opieki nad pacjentem w chorobach układu oddechowego, w tym samodzielnego wykonywania świadczeń zdrowotnych w zakresie porady pielęgniarskiej (w tym teleporady), prowadzenia profilaktyki i edukacji zdrowotnej.

Czas trwania kształcenia

Łączna liczba godzin przeznaczonych na realizację programu kursu specjalistycznego w kontakcie z wykładowcą/opiekunem stażu wynosi 100 godzin dydaktycznych:

zajęcia teoretyczne – 60 godzin dydaktycznych,
zajęcia praktyczne – 40 godzin dydaktycznych.

Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem kursu, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć teoretycznych. Oznacza to, że 90% łącznej liczby godzin przeznaczonych na realizację programu nie podlega zmianie. Wskazane 10%, **co stanowi nie więcej niż 10 godzin, może być wykorzystane na samokształcenie.**

Sposób organizacji

Za przebieg i organizację kursu specjalistycznego odpowiedzialny jest organizator kształcenia.

Planując realizację kształcenia, organizator powinien:

1. Opracować regulamin organizacyjny kursu specjalistycznego, który w szczególności określa:
 - organizację;
 - zasady i sposób naboru osób;
 - prawa i obowiązki osób uczestniczących;
 - zakres obowiązków kadry dydaktycznej prowadzącej nauczanie teoretyczne i praktyczne;
 - zasady przeprowadzenia egzaminu końcowego.
2. Powołać kierownika kursu specjalistycznego.

Do zadań kierownika kursu oprócz zadań określonych w przepisach Ministra Zdrowia z tego zakresu powinno należeć:

- współdecydowanie o doborze kadry dydaktycznej;
- przedstawienie uczestnikom kursu: celu, programu i organizacji kształcenia;
- ocenianie placówek szkolenia praktycznego wg specyfiki i organizacji zajęć;
- pomaganie w rozwiązywaniu problemów;
- udzielanie indywidualnych konsultacji uczestnikom kursu;

- zbieranie i analizowanie opinii o przebiegu kursu.
3. Przeprowadzić postępowanie kwalifikacyjne.
 4. Powołać wykładowców posiadających kwalifikacje określone w programie kursu.
 5. Powołać w uzgodnieniu z kierownikiem kursu opiekunów szkolenia praktycznego, którzy powinni być merytorycznymi pracownikami placówek, w których odbywa się szkolenie praktyczne. Do zadań opiekuna szkolenia praktycznego należy:
 - instruktaż wstępny (zapoznanie z celem szkolenia praktycznego z organizacją pracy, wyposażeniem placówki, jej personelem, zakresem udzielanych świadczeń i in.);
 - instruktaż bieżący (organizacja i prowadzenie zajęć, kontrola nad ich prawidłowym przebiegiem, pomoc w rozwiązywaniu problemów i in.);
 - instruktaż końcowy (omówienie i podsumowanie zajęć, zaliczenie świadczeń zdrowotnych określonych w programie kształcenia, ocena uzyskanych wiadomości i umiejętności).
 6. Zapewnić bazę dydaktyczną do szkolenia teoretycznego, dostosowaną do liczby uczestników kursu.
 7. Zapewnić środki dydaktyczne, o których mowa w programie poszczególnych modułów.
 8. Dobrać placówki stażowe zgodnie z planem nauczania, w których możliwe będzie zdobywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania określonych świadczeń zdrowotnych.
 9. Posiadać wewnętrzny system monitorowania jakości kształcenia.

Sposób sprawdzania efektów uczenia się

W toku realizacji programu przewiduje się ocenianie:

1. Bieżące – rozumiane jako zaliczanie poszczególnych modułów (sprawdzenie stopnia opanowania wiedzy i umiejętności będących przedmiotem nauczania teoretycznego i praktycznego, w tym świadczeń zdrowotnych przewidzianych w programie kształcenia).
2. Końcowe – zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. *o zawodach pielęgniarki i położnej* (Dz. U. z 2022 r. poz. 551, z późn. zm.) kurs specjalistyczny kończy się egzaminem teoretycznym, przeprowadzonym w formie pisemnej lub ustnej albo egzaminem praktycznym.

Rodzaj egzaminu i formę egzaminu teoretycznego ustala organizator kształcenia z uwzględnieniem zakresu, w jakim prowadzony jest kurs specjalistyczny.

2. OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Zaświadczenie o ukończeniu kursu specjalistycznego *Opieka nad pacjentem z chorobami układu oddechowego* otrzymuje pielęgniarka, która:

1) w zakresie wiedzy posiada:

- specjalistyczną wiedzę z zakresu przyczyn, patomechanizmów i symptomatologii najczęstszych chorób układu oddechowego;
- specjalistyczną wiedzę z zakresu diagnozowania, terapii, pielęgnacji, rehabilitacji i edukacji w wybranych chorobach układu oddechowego, w tym w chorobach infekcyjnych, nieinfekcyjnych, przewlekłych ze szczególnym uwzględnieniem POChP i astmy;
- znajomość zasad udzielania porady pielęgniarskiej (w tym teleporady) w zakresie chorób układu oddechowego;
- specjalistyczną wiedzę z zakresu samodzielnych czynności pielęgnacyjnych wykonywanych u pacjenta z chorobą układu oddechowego;

- znajomość zasad postępowania profilaktycznego i zasad prowadzenia edukacji pacjenta z chorobą układu oddechowego z wykorzystaniem różnych metod, celem przygotowania chorego do samokontroli i samoopieki.

2) w zakresie umiejętności potrafi:

- przeprowadzić poradę pielęgniarską (w tym teleporadę) w chorobach układu oddechowego;
- identyfikować przyczyny, patomechanizm, symptomatologię i powikłania w najczęstszych chorobach układu oddechowego;
- aktywnie współuczestniczyć w procesie diagnostyki, terapii i rehabilitacji pacjenta z chorobą układu oddechowego;
- samodzielnie podejmować działania profilaktyczne i pielęgnacyjne na rzecz pacjenta z chorobą układu oddechowego;
- prowadzić edukację wobec pacjenta z chorobą układu oddechowego celem przygotowania go do samokontroli i samoopieki;
- dokonać oceny podejmowanych działań pielęgnacyjnych oraz w zakresie diagnostyki, terapii, rehabilitacji, profilaktyki i edukacji.

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- szanuje godność i autonomię pacjenta bez względu na jego wiek, płeć, niepełnosprawność, orientację seksualną oraz pochodzenie narodowe i etniczne;
- podejmuje działania w celu włączenia pacjenta i/lub jego opiekunów do współpracy i podejmowania decyzji w zakresie profilaktyki i opieki;
- ponosi odpowiedzialność za jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych;
- współpracuje z członkami zespołu opieki zdrowotnej na wszystkich etapach procesu diagnostyczno-terapeutyczno-pielęgnacyjnego;
- podejmuje działania w zakresie ciągłego aktualizowania i poszerzania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności zawodowych.

3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

W zakresie wiedzy uczestnik kursu:

- W1. omawia przyczyny, czynniki ryzyka, symptomatologię i powikłania w przebiegu infekcyjnych chorób układu oddechowego: nieżyt nosa, grypa, zapalenie oskrzeli, zapalenie płuc, gruźlica, COVID-19, choroby nieinfekcyjnej układu oddechowego (alergiczny nieżyt nosa), choroby nowotworowej (rak płuc), mukowiscydozy (postać płucna) i sarkoidozy, chorób przewlekłych układu oddechowego (POChP, astma, rozstrzenie oskrzeli) i obturacyjnego bezdechu sennego;
- W2. omawia przebieg porady pielęgniarskiej w zakresie diagnostyki, terapii, pielęgnowania, rehabilitacji i działań edukacyjnych nad pacjentem z chorobą układu oddechowego;
- W3. przedstawia zasady prowadzenia wywiadu pielęgniarskiego (w tym motywującego) w kierunku rozpoznania chorób układu oddechowego i w diagnostyce różnicowej;
- W4. wymienia i różnicuje badania laboratoryjne wykorzystywane w diagnostyce chorób układu oddechowego;
- W5. opisuje zasady postępowania przedlaboratoryjnego i jego wpływ na przebieg badania;
- W6. omawia zasady przygotowania pacjenta z zakażeniem górnych dróg oddechowych do pobrania materiału biologicznego (w tym test RT-PCR i antygenowy);

- W7. opisuje zasady przygotowania pacjenta z zakażeniem dolnych dróg oddechowych do pobrania materiału do badań bakteriologicznych i cytologicznych (popłuczyny pęcherzykowo-oskrzelowe (BAL), płyn opłucnowy);
- W8. omawia znaczenie stetoskopu elektronicznego w ocenie układu oddechowego, technikę i podstawy interpretacji wyniku badania;
- W9. omawia znaczenie pulsoksymetrii w diagnostyce chorób i w monitorowaniu terapii, zasady przygotowania pacjenta do badania i czynniki wpływające na wynik pomiaru;
- W10. omawia znaczenie gazometrii w diagnostyce i w monitorowaniu chorób układu oddechowego;
- W11. wyjaśnia podstawy diagnostyki gruźlicy ze zwróceniem uwagi na próbę tuberkulinową (technikę wykonania próby tuberkulinowej, miejsca założenia próby, podstawy interpretacji wyniku);
- W12. omawia diagnostykę obrazową w chorobach układu oddechowego, wskazania do badania określoną techniką, przygotowanie pacjenta do badania (USG płuc i opłucnej, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny) i postępowanie po badaniu;
- W13. omawia znaczenie badania histopatologicznego w diagnostyce chorób układu oddechowego, przygotowanie pacjenta do badania, jego przebieg, możliwe powikłania i postępowanie po badaniu;
- W14. definiuje wskazania do diagnostyki alergologicznej;
- W15. omawia zasady przygotowania pacjenta do wykonania punktowych testów skórnych, śródskórnych i naskórkowych testów płatkowych, technikę ich wykonania, reakcje niepożądane, metody oceny wyniku testu, zasady interpretacji wyniku;
- W16. opisuje zasady przygotowania pacjenta do donosowej próby prowokacyjnej, technikę badania, reakcje niepożądane, podstawy interpretacji wyniku testu;
- W17. omawia podstawowe techniki badania czynnościowego układu oddechowego (spirometria statyczna, dynamiczna, PEF-Peak Expiratory Flow, test bronchodilacyjny) oraz wskazania i przeciwwskazania do ich wykonania;
- W18. różnicuje czynniki wpływające na zmienność wyników badań czynnościowych;
- W19. przedstawia kryteria poprawności i powtarzalności wyników badania czynnościowego układu oddechowego i wartości należne;
- W20. omawia podstawy interpretacji badania spirometrycznego i przedstawia klasyfikację ciężkości przebiegu klinicznego astmy, POChP i innych chorób obturacyjnych oraz śródmiąższowych w oparciu o wskaźniki FEV1 i FEV1/FVC, FEV1/VC;
- W21. przedstawia wzory do wyliczenia wskaźników zmienności PEF i klasyfikację ciężkości przebiegu klinicznego astmy i POChP w oparciu o jego wynik;
- W22. omawia podstawy interpretacji testu brochodilacyjnego i jego znaczenie w diagnostyce astmy i POChP (typy zaburzeń czynnościowych układu oddechowego i omówi podstawy oceny stopnia ciężkości zaburzeń wentylacyjnych płuc w oparciu o wskaźniki FVC, PEF, FEV1, FEV1/ FVC) w badaniu spirometrycznym;
- W23. omawia znaczenie pomiaru tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FeNO) w diagnostyce i monitorowaniu chorób układu oddechowego i podstawy interpretacji wyniku badania;
- W24. omawia immunoterapię alergenową jako metodę terapii pacjenta z chorobą alergiczną układu oddechowego: cel, wskazania i przeciwwskazania do immunoterapii, stosowane preparaty, drogi ich podawania;
- W25. opisuje zasady kwalifikacji pacjenta do immunoterapii alergenowej i w trakcie jej prowadzenia;
- W26. zna powikłania immunoterapii alergenowej (miejscowe i ogólnoustrojowe) i postępowanie doraźne w przypadku ich wystąpienia;

- W27. omawia aerzoloterapię jako metodę podawania leków pacjentom z chorobami układu oddechowego;
- W28. charakteryzuje leki stosowane w ramach aerzoloterapii i techniki ich podawania;
- W29. opisuje zasady podawania leków z inhalatorów ciśnieniowych klasycznych i aktywowanych wdechem;
- W30. omawia komory inhalacyjne i ich znaczenie w terapii pacjenta, za pomocą inhalatorów ciśnieniowych, dokona podziału komór inhalacyjnych uwzględniając różne kryteria, omówi zasady doboru komór indywidualnie dla pacjenta i zasady obowiązujące podczas ich stosowania;
- W31. wymienia najczęściej popełniane błędy przez pacjenta podczas stosowania inhalatora ciśnieniowego bez i w połączeniu z komorą inhalacyjną oraz wpływ na wynik terapii;
- W32. wymienia typy inhalatorów proszkowych, dokonuje ich podziału uwzględniając różne kryteria i omawia techniki ich stosowania;
- W33. różnicuje czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo i skuteczność kliniczną terapii za pomocą inhalatorów proszkowych (czynniki zewnętrzne, czynniki zależne od pacjenta);
- W34. omawia rolę pielęgniarki w doborze inhalatora proszkowego dla pacjenta na podstawie oceny wielkości szczytowego przepływu wdechowego PIF;
- W35. zna wartości referencyjne szczytowego przepływu wdechowego PIF dla poszczególnych inhalatorów proszkowych;
- W36. wyjaśnia znaczenie i zasady nebulizacji w terapii schorzeń górnych i dolnych dróg oddechowych;
- W37. opisuje rodzaje nebulizatorów (ultradźwiękowe, pneumatyczne i siateczkowe) ich wady i zalety;
- W38. omawia kryteria doboru nebulizatora indywidualnie dla pacjenta i zasady prowadzenia nebulizacji;
- W39. wymienia wskazania do domowego leczenia tlenem (DLT) i rolę personelu pielęgniarskiego w opiece nad pacjentem;
- W40. zna zakres i zasady rehabilitacji pacjenta z chorobą układu oddechowego: cel, wskazania, przeciwwskazania;
- W41. omawia cel, wskazania, przeciwwskazania do drenażu oskrzeli i zasady opieki nad chorym ułożonym w pozycji drenażowej;
- W42. omawia sprzęt stosowany w rehabilitacji układu oddechowego i ułatwiający ewakuację wydzieliny z drzewa oskrzelowego, wskazania i zasady podczas jego stosowania;
- W43. charakteryzuje narzędzia klinimetryczne stosowane do oceny stanu klinicznego pacjenta z chorobą układu oddechowego;
- W44. wymienia następstwa chorób układu oddechowego w sferze psychospołecznej i ich profilaktykę;
- W45. opisuje wpływ choroby układu oddechowego na jakość życia pacjenta/jego opiekunów;
- W46. zna czynniki wyzwalające/zaostarzające przebieg choroby układu oddechowego;
- W47. zna metody prewencji alergenowej i nikotynowej w przebiegu chorób układu oddechowego;
- W48. omawia zasady metody, techniki i narzędzia stosowane w edukacji i profilaktyki chorób układu oddechowego w przebiegu chorób układu oddechowego;
- W49. opisuje zasady przechowywania szczepionek, przygotowanie stanowiska do szczepień;
- W50. omawia zasady kwalifikacji, wskazania i przeciwwskazania do szczepienia przeciwko pneumokokom, grypie, COVID-19;
- W51. omawia zasady przygotowania pacjenta do przyjęcia szczepionki i postępowanie po jej podaniu (obserwacja pacjenta);
- W52. wymienia niepożądane odczyny poszczepienne (miejscowe i systemowe) oraz postępowanie doraźne, dokumentowanie w przypadku ich wystąpienia;

- W53. omawia zasady profilaktyki powikłań w przebiegu chorób układu oddechowego;
W54. omawia zasady opracowania zindywidualizowanego planu opieki i edukacji wobec pacjenta z chorobą układu oddechowego;
W55. opisuje zasady przygotowania pacjenta/jego opiekunów do modyfikacji terapii w przypadku zaostrzenia choroby.

W zakresie umiejętności uczestnik kursu potrafi:

- U1. różnicować etiologię, symptomatologię i powikłania najczęstszych chorób układu oddechowego;
- U2. przeprowadzić poradę pielęgniarską w zakresie diagnostyki, terapii, pielęgnowania, rehabilitacji i edukacji pacjenta z chorobą układu oddechowego;
- U3. przeprowadzić z pacjentem wywiad pielęgniarski, w tym motywujący;
- U4. przeprowadzić badanie płuc za pomocą e-stetoskopu i dokonać odczytu wyniku badania;
- U5. przygotować pacjenta do badań: wymaz z gardła, wymaz z migdałków, wymaz z nosa (nosogardła), pobrać materiał i dokonać wstępnej oceny wyniku badania;
- U6. przygotować pacjenta do pobrania płwociny, popłuczyn pęcherzykowo-oskrzelowych i płynu opłucnowego do badania bakteriologicznego i cytologicznego, zabezpieczyć materiał przed działaniem czynników zewnętrznych i dokonać wstępnej oceny wyniku badania;
- U7. monitorować stan pacjenta za pomocą pulsoksymetru i identyfikować czynniki mogące mieć wpływ na wynik pomiaru pulsoksymetrem;
- U8. dokonać wstępnej oceny parametrów poddawanych ocenie gazometrycznej, rozpoznać zaburzenia gazometryczne i dokonać analizy ich przyczyn;
- U9. przygotować pacjenta do wykonania próby tuberkulinowej, wykonać próbę i dokonać oceny wyniku;
- U10. przygotować pacjenta do badania histopatologicznego, asystować w trakcie badania i sprawować opiekę po pobraniu wycinka;
- U11. przygotować stanowisko pracy do diagnostyki alergologicznej, monitorować temperaturę w jakiej są przechowywane alergeny (logi temperatury);
- U12. przygotować pacjenta do diagnostyki alergologicznej uwzględniając: sezonowość objawów, leki stosowane przez pacjenta, mogące mieć wpływ na wynik badania;
- U13. przygotować alergeny i pacjenta do wykonania punktowych testów skórnych, śródskórnych, naskórkowych testów płatkowych, dokonać oceny stanu ogólnego pacjenta w dniu badania, wykluczyć przeciwwskazania do badania;
- U14. wykonać punktowe testy skórne, śródskórne i naskórkowe testy płatkowe, obserwować pacjenta pod kątem reakcji niepożądanych i wdrożyć działania doraźne w przypadku ich wystąpienia (reakcje miejscowe i systemowe);
- U15. dokonać oceny wyników punktowych testów skórnych, śródskórnych i naskórkowych testów płatkowych;
- U16. przygotować pacjenta i przeprowadzić donosową próbę prowokacyjną oraz rozpoznać reakcje niepożądane i wdrożyć działania doraźne w przypadku ich wystąpienia;
- U17. dokonać oceny wyniku testu prowokacji donosowej;
- U18. zidentyfikować czynniki mogące mieć wpływ na wynik badań: spirometrycznego, pomiaru szczytowego przepływu wydechowego (PEF) i poziomu tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FeNO);
- U19. przygotować pacjenta i przeprowadzić badanie układu oddechowego za pomocą określonej techniki: spirometrii, pomiaru szczytowego przepływu wydechowego (PEF) i poziomu tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FeNO);

- U20. dokonać oceny poprawności, powtarzalności wyników i interpretacji wyniku badania spirometrycznego (pod kątem oceny stopnia ciężkości przebiegu klinicznego astmy i POChP przy pomocy FVC, FEV1, FEV1/FVC, FEV1/VC) i PEF;
- U21. zastosować wzory do wyliczenia wskaźników zmienności pomiaru szczytowego przepływu wydechowego (PEF) i dobowych wahań, dokonać klasyfikacji ciężkości przebiegu klinicznego astmy i POChP w oparciu o pomiary szczytowego przepływu wydechowego (PEF);
- U22. nauczyć pacjenta z chorobą obturacyjną układu oddechowego monitorowania przebiegu i oceny stopnia ciężkości choroby na podstawie pomiarów szczytowego przepływu wydechowego (PEF), prowadzenia dzienniczka kontroli PEF;
- U23. rozpoznać wskazania do testu bronchodilatacyjnego, przeprowadzić badanie i dokonać interpretacji wyniku;
- U24. przygotować pacjenta do przyjęcia preparatu odczulającego drogą podskórną, doustną, podjęzykową i donosowo, zgodnie z zleceniem lekarza;
- U25. rozpoznać u pacjenta działania niepożądane (miejscowe i systemowe) po podaniu preparatu odczulającego i wdrożyć postępowanie doraźne w przypadku ich wystąpienia;
- U26. dokonać doboru komór z wykorzystaniem różnych technik inhalacyjnych;
- U27. edukować pacjenta w zakresie techniki inhalacji leku z inhalatora ciśnieniowego klasycznego i aktywowanego wdechem;
- U28. rozpoznać błędy popełniane przez pacjenta podczas stosowania inhalatora ciśnieniowego w połączeniu z komorą inhalacyjną i dokonywać ich korekty;
- U29. nauczyć pacjenta technik przyjmowania leków z inhalatorów proszkowych;
- U30. dokonać we współpracy z lekarzem doboru indywidualnie dla pacjenta inhalatora proszkowego na podstawie pomiaru szczytowego przepływu wdechowego (PIF);
- U31. dokonać wyboru indywidualnie dla pacjenta nebulizatora, prowadzić nebulizację, przestrzegając czasu trwania nebulizacji, objętości, kolejności i odstępów czasowych między nimi;
- U32. przygotować pacjenta i/lub jego opiekunów do DLT;
- U33. dokonać oceny stanu pacjenta w ramach DLT i wdrożyć działania zapobiegające skutkom ubocznym leczenia tlenem;
- U34. rozpoznać przeciwwskazania do rehabilitacji pacjenta z chorobą przewlekłą układu oddechowego (astma, POChP, mukowiscydoza, rozstrzenie oskrzeli), dokonać oceny stanu i monitorować stan w trakcie rehabilitacji;
- U35. edukować pacjenta ćwiczeń oddechowych i ogólnousprawniających (oddychania minimalizujących duszność: oddychanie przeponowe; oddychanie „przez zasnurowane usta”, oddech kontrolowany);
- U36. ułożyć pacjenta w pozycji ułatwiającej oddychanie: „pozycja woźnicy”, pozycja z pochyleniem tułowia i obciążeniem kolan, pozycja pochylona do przodu z podparciem prostymi rękoma;
- U37. przygotować pacjenta do drenażu oskrzeli, monitorować stan pacjenta podczas drenażu oskrzeli i współpracować z fizjoterapeutą w tym zakresie;
- U38. zbierać i interpretować dane uzyskane z wykorzystaniem różnych metod dotyczące sytuacji biopsychospołecznej pacjenta z chorobą układu oddechowego;
- U39. ocenić sytuację kliniczną pacjenta z chorobą układu oddechowego z wykorzystaniem narzędzi klinimetrycznych;
- U40. określić zasób wiedzy i umiejętności pacjenta/jego opiekunów w zakresie samoopieki i samokontroli w przebiegu choroby układu oddechowego;
- U41. sformułować diagnozy pielęgniarskie, opracować indywidualny plan opieki i wdrażać zaplanowane interwencje wobec pacjenta z chorobą układu oddechowego;

- U42. stosować i wdrażać profilaktykę pierwotną i wtórną w ramach prewencji chorób układu oddechowego;
- U43. rozpoznać czynniki warunkujące skuteczność edukacji zdrowotnej;
- U44. wykorzystywać narzędzia klinimetryczne do oceny stopnia kontroli choroby np.: dzienniczek alergii;
- U45. wykorzystać różne metody, techniki i narzędzia w prowadzeniu skutecznej edukacji zdrowotnej pacjenta z chorobą układu oddechowego;
- U46. wdrażać metody prewencji alergenowej (w tym kalendarz pylenia) i nikotynowej w terapii chorób układu oddechowego;
- U47. przechowywać szczepionki, przygotować stanowisko do szczepień;
- U48. kwalifikować pacjenta do szczepień i ustalać przeciwwskazania do szczepień przeciwko pneumokokom, grypie, COVID-19;
- U49. podać szczepionkę i zapewnić pacjentowi opiekę po jej podaniu;
- U50. rozpoznać niepożądane odczyny poszczepienne (miejscowe i systemowe), wdrażać postępowanie doraźne, dokumentować ich wystąpienie i zgłaszać niepożądane odczyny poszczepienne do właściwego rejestru;
- U51. wdrażać zasady profilaktyki powikłań w przebiegu chorób układu oddechowego;
- U52. eliminować czynniki środowiska wewnętrznego i zewnętrznego, poddające się modyfikacji a powodujące zaostrzenie choroby układu oddechowego;
- U53. współpracować z lekarzem w zakresie przygotowania pacjenta/jego opiekunów do modyfikacji terapii w przypadku zaostrzenia choroby.

W zakresie kompetencji społecznych uczestnik kursu:

- K1. ponosi odpowiedzialność za jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych w ramach porady pielęgniarskiej (w tym teleporady);
- K2. krytycznie ocenia swoją wiedzę i umiejętności w zakresie opieki nad pacjentem z chorobą układu oddechowego i stałego jej doskonalenia;
- K3. włącza pacjenta i/lub jego opiekunów do współpracy i podejmowania decyzji w zakresie profilaktyki i opieki;
- K4. zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu pacjenta z chorobami układu oddechowego.

4. PLAN NAUCZANIA

Lp.	Nazwa modułu	Liczba godzin teorii, w tym		Miejsce realizacji stażu	Liczba godzin stażu	Łączna liczba godzin kontaktowych
		wykładów	ćwiczeń			
I	Choroby układu oddechowego - etiologia, diagnostyka, leczenie	18	10	Poradnia chorób płuc; Poradnia alergologiczna	20	48
II	Opieka pielęgniarstwa nad pacjentem z chorobą układu oddechowego	8	7	Odział pulmonologiczny; Odział chorób płuc	10	25
III	Profilaktyka i edukacja pacjenta z chorobą układu oddechowego	7	10	Poradnia podstawowej opieki zdrowotnej	10	27
Łącznie		33	27		40	100*

*Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem kursu, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć teoretycznych. Oznacza to, że 90% łącznej liczby godzin przeznaczonych na realizację programu nie podlega zmianie. Wskazane 10%, co stanowi nie więcej niż 10 godzin, może być wykorzystane na samokształcenie.

5. MODUŁY KSZTAŁCENIA**5.1. MODUŁ I**

Nazwa modułu	Choroby układu oddechowego – etiologia, diagnostyka, leczenie
Cel kształcenia	Przygotowanie pielęgniarki do aktywnego uczestnictwa w postępowaniu diagnostycznym, terapeutycznym i w rehabilitacji pacjentów z chorobami układu oddechowego.
Efekty uczenia się dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W1. omawia przyczyny, czynniki ryzyka, symptomatologię i powikłania w przebiegu infekcyjnych chorób układu oddechowego: nieżyt nosa, grypa, zapalenie oskrzeli, zapalenie płuc, gruźlica, COVID-19, choroby nieinfekcyjnej układu oddechowego (alergiczny nieżyt nosa), choroby nowotworowej (rak płuc), mukowiscydozy (postać płucna) i sarkoidozy, chorób przewlekłych układu oddechowego (POChP, astma, rozstrzenie oskrzeli) i obturacyjnego bezdechu sennego;</p> <p>W2. omawia przebieg porady pielęgniarskiej w zakresie diagnostyki, terapii, pielęgnowania, rehabilitacji i działań edukacyjnych nad pacjentem z chorobą układu oddechowego;</p> <p>W3. przedstawia zasady prowadzenia wywiadu pielęgniarskiego (w tym motywującego) w kierunku rozpoznania chorób układu oddechowego i w diagnostyce różnicowej;</p> <p>W4. wymienia i różnicuje badania laboratoryjne wykorzystywane w diagnostyce chorób układu oddechowego;</p> <p>W5. opisuje zasady postępowania przedlaboratoryjnego i jego wpływ na przebieg badania;</p> <p>W6. omawia zasady przygotowania pacjenta z zakażeniem górnych dróg oddechowych do pobrania materiału biologicznego (w tym test RT-PCR i antygenowy);</p> <p>W7. opisuje zasady przygotowania pacjenta z zakażeniem dolnych dróg oddechowych do pobrania materiału do badań bakteriologicznych i cytologicznych (popłuczyny pęcherzykowo-oskrzelowe (BAL), płyn opłucnowy);</p> <p>W8. omawia znaczenie stetoskopu elektronicznego w ocenie układu oddechowego, technikę i podstawy interpretacji wyniku badania;</p> <p>W9. omawia znaczenie pulsoksymetrii w diagnostyce chorób i w monitorowaniu terapii, zasady przygotowania pacjenta do badania i czynniki wpływające na wynik pomiaru;</p>

	<p>W10. omawia znaczenie gazometrii w diagnostyce i w monitorowaniu chorób układu oddechowego;</p> <p>W11. wyjaśnia podstawy diagnostyki gruźlicy ze zwróceniem uwagi na próbę tuberkulinową (technikę wykonania próby tuberkulinowej, miejsca założenia próby, podstawy interpretacji wyniku);</p> <p>W12. omawia diagnostykę obrazową w chorobach układu oddechowego, wskazania do badania określoną techniką, przygotowanie pacjenta do badania (USG płuc i opłucnej, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny) i postępowanie po badaniu;</p> <p>W13. omawia znaczenie badania histopatologicznego w diagnostyce chorób układu oddechowego, przygotowanie pacjenta do badania, jego przebieg, możliwe powikłania i postępowanie po badaniu;</p> <p>W14. definiuje wskazania do diagnostyki alergologicznej;</p> <p>W15. omawia zasady przygotowania pacjenta do wykonania punktowych testów skórnych, śródskórnych i naskórkowych testów płatkowych, technikę ich wykonania, reakcje niepożądane, metody oceny wyniku testu, zasady interpretacji wyniku;</p> <p>W16. opisuje zasady przygotowania pacjenta do donosowej próby prowokacyjnej, technikę badania, reakcje niepożądane, podstawy interpretacji wyniku testu;</p> <p>W17. omawia podstawowe techniki badania czynnościowego układu oddechowego (spirometria statyczna, dynamiczna, PEF-Peak Expiratory Flow, test bronchodilacyjny) oraz wskazania i przeciwwskazania do ich wykonania;</p> <p>W18. różnicuje czynniki wpływające na zmienność wyników badań czynnościowych;</p> <p>W19. przedstawia kryteria poprawności i powtarzalności wyników badania czynnościowego układu oddechowego i wartości należne;</p> <p>W20. omawia podstawy interpretacji badania spirometrycznego i przedstawia klasyfikację ciężkości przebiegu klinicznego astmy, POChP i innych chorób obturacyjnych oraz śródmiąższowych w oparciu o wskaźniki FEV1 i FEV1/FVC, FEV1/VC;</p> <p>W21. przedstawia wzory do wyliczenia wskaźników zmienności PEF i klasyfikację ciężkości przebiegu klinicznego astmy i POChP w oparciu o jego wynik;</p> <p>W22. omawia podstawy interpretacji testu brochodilacyjnego i jego znaczenie w diagnostyce astmy i POChP (typy zaburzeń czynnościowych układu oddechowego i omówi podstawy oceny stopnia</p>
--	--

	<p>ciężkości zaburzeń wentylacyjnych płuc w oparciu o wskaźniki FVC, PEF, FEV1, FEV1/ FVC) w badaniu spirometrycznym;</p> <p>W23. omawia znaczenie pomiaru tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FeNO) w diagnostyce i monitorowaniu chorób układu oddechowego i podstawy interpretacji wyniku badania;</p> <p>W24. omawia immunoterapię alergenową jako metodę terapii pacjenta z chorobą alergiczną układu oddechowego: cel, wskazania i przeciwwskazania do immunoterapii, stosowane preparaty, drogi ich podawania;</p> <p>W25. opisuje zasady kwalifikacji pacjenta do immunoterapii alergenowej i w trakcie jej prowadzenia;</p> <p>W26. zna powikłania immunoterapii alergenowej (miejscowe i ogólnoustrojowe) i postępowanie doraźne w przypadku ich wystąpienia;</p> <p>W27. omawia aerozoloterapię jako metodę podawania leków pacjentom z chorobami układu oddechowego;</p> <p>W28. charakteryzuje leki stosowane w ramach aerozoloterapii i techniki ich podawania;</p> <p>W29. opisuje zasady podawania leków z inhalatorów ciśnieniowych klasycznych i aktywowanych wdechem;</p> <p>W30. omawia komory inhalacyjne i ich znaczenie w terapii pacjenta, za pomocą inhalatorów ciśnieniowych, dokona podziału komór inhalacyjnych uwzględniając różne kryteria, omówi zasady doboru komór indywidualnie dla pacjenta i zasady obowiązujące podczas ich stosowania;</p> <p>W31. wymienia najczęściej popełniane błędy przez pacjenta podczas stosowania inhalatora ciśnieniowego bez i w połączeniu z komorą inhalacyjną oraz wpływ na wynik terapii;</p> <p>W32. wymienia typy inhalatorów proszkowych, dokonuje ich podziału uwzględniając różne kryteria i omawia techniki ich stosowania;</p> <p>W33. różnicuje czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo i skuteczność kliniczną terapii za pomocą inhalatorów proszkowych (czynniki zewnętrzne, czynniki zależne od pacjenta);</p> <p>W34. omawia rolę pielęgniarki w doborze inhalatora proszkowego dla pacjenta na podstawie oceny wielkości szczytowego przepływu wdechowego PIF;</p> <p>W35. zna wartości referencyjne szczytowego przepływu wdechowego PIF dla poszczególnych inhalatorów proszkowych;</p> <p>W36. wyjaśnia znaczenie i zasady nebulizacji w terapii schorzeń górnych i dolnych dróg oddechowych;</p>
--	---

	<p>W37. opisuje rodzaje nebulizatorów (ultradźwiękowe, pneumatyczne i siateczkowe) ich wady i zalety;</p> <p>W38. omawia kryteria doboru nebulizatora indywidualnie dla pacjenta i zasady prowadzenia nebulizacji;</p> <p>W39. wymienia wskazania do domowego leczenia tlenem (DLT) i rolę personelu pielęgniarskiego w opiece nad pacjentem;</p> <p>W40. zna zakres i zasady rehabilitacji pacjenta z chorobą układu oddechowego: cel, wskazania, przeciwwskazania;</p> <p>W41. omawia cel, wskazania, przeciwwskazania do drenażu oskrzeli i zasady opieki nad chorym ułożonym w pozycji drenażowej;</p> <p>W42. omawia sprzęt stosowany w rehabilitacji układu oddechowego i ułatwiający ewakuację wydzieliny z drzewa oskrzelowego, wskazania i zasady podczas jego stosowania.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U1. różnicować etiologię, symptomatologię i powikłania najczęstszych chorób układu oddechowego;</p> <p>U2. przeprowadzić poradę pielęgniarską w zakresie diagnostyki, terapii, pielęgnowania, rehabilitacji i edukacji pacjenta z chorobą układu oddechowego;</p> <p>U3. przeprowadzić z pacjentem wywiad pielęgniarski, w tym motywujący;</p> <p>U4. przeprowadzić badanie płuc za pomocą e-stetoskopu i dokonać odczytu wyniku badania;</p> <p>U5. przygotować pacjenta do badań: wymaz z gardła, wymaz z migdałków, wymaz z nosa (nosogardła), pobrać materiał i dokonać wstępnej oceny wyniku badania;</p> <p>U6. przygotować pacjenta do pobrania płwociny, popłuczyn pęcherzykowo-oskrzelowych i płynu opłucnowego do badania bakteriologicznego i cytologicznego, zabezpieczyć materiał przed działaniem czynników zewnętrznych i dokonać wstępnej oceny wyniku badania;</p> <p>U7. monitorować stan pacjenta za pomocą pulsoksymetru i identyfikować czynniki mogące mieć wpływ na wynik pomiaru pulsoksymetrem;</p> <p>U8. dokonać wstępnej oceny parametrów poddawanych ocenie gazometrycznej, rozpoznać zaburzenia gazometryczne i dokonać analizy ich przyczyn;</p> <p>U9. przygotować pacjenta do wykonania próby tuberkulinowej, wykonać próbę i dokonać oceny wyniku;</p> <p>U10. przygotować pacjenta do badania histopatologicznego, asystować w trakcie badania i sprawować opiekę po pobraniu wycinka;</p>
--	---

	<p>U11. przygotować stanowisko pracy do diagnostyki alergologicznej, monitorować temperaturę w jakiej są przechowywane alergeny (logi temperatury);</p> <p>U12. przygotować pacjenta do diagnostyki alergologicznej uwzględniając: sezonowość objawów, leki stosowane przez pacjenta, mogące mieć wpływ na wynik badania;</p> <p>U13. przygotować alergeny i pacjenta do wykonania punktowych testów skórnych, śródskórnych, naskórkowych testów płatkowych, dokonać oceny stanu ogólnego pacjenta w dniu badania, wykluczyć przeciwwskazania do badania;</p> <p>U14. wykonać punktowe testy skórne, śródskórne i naskórkowe testy płatkowe, obserwować pacjenta pod kątem reakcji niepożądanych i wdrożyć działania doraźne w przypadku ich wystąpienia (reakcje miejscowe i systemowe);</p> <p>U15. dokonać oceny wyników punktowych testów skórnych, śródskórnych i naskórkowych testów płatkowych;</p> <p>U16. przygotować pacjenta i przeprowadzić donosową próbę prowokacyjną oraz rozpoznać reakcje niepożądane i wdrożyć działania doraźne w przypadku ich wystąpienia;</p> <p>U17. dokonać oceny wyniku testu prowokacji donosowej;</p> <p>U18. zidentyfikować czynniki mogące mieć wpływ na wynik badań: spirometrycznego, pomiaru szczytowego przepływu wydechowego (PEF) i poziomu tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FeNO);</p> <p>U19. przygotować pacjenta i przeprowadzić badanie układu oddechowego za pomocą określonej techniki: spirometrii, pomiaru szczytowego przepływu wydechowego (PEF) i poziomu tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FeNO);</p> <p>U20. dokonać oceny poprawności, powtarzalności wyników i interpretacji wyniku badania spirometrycznego (pod kątem oceny stopnia ciężkości przebiegu klinicznego astmy i POChP przy pomocy FVC, FEV1, FEV1/FVC, FEV1/VC) i PEF;</p> <p>U21. zastosować wzory do wyliczenia wskaźników zmienności pomiaru szczytowego przepływu wydechowego (PEF) i dobowych wahań, dokonać klasyfikacji ciężkości przebiegu klinicznego astmy i POChP w oparciu o pomiary szczytowego przepływu wydechowego (PEF);</p> <p>U22. nauczyć pacjenta z chorobą obturacyjną układu oddechowego monitorowania przebiegu i oceny</p>
--	---

	<p>stopnia ciężkości choroby na podstawie pomiarów szczytowego przepływu wydechowego (PEF); prowadzenia dzienniczka kontroli PEF;</p> <p>U23. rozpoznać wskazania do testu bronchodilatacyjnego, przeprowadzić badanie i dokonać interpretacji wyniku;</p> <p>U24. przygotować pacjenta do przyjęcia preparatu odczulającego drogą podskórną, doustną, podjęzykową i donosowo, zgodnie z zleceniem lekarza;</p> <p>U25. rozpoznać u pacjenta działania niepożądane (miejscowe i systemowe) po podaniu preparatu odczulającego i wdrożyć postępowanie doraźne w przypadku ich wystąpienia;</p> <p>U26. dokonać doboru komór z wykorzystaniem różnych technik inhalacyjnych;</p> <p>U27. edukować pacjenta w zakresie techniki inhalacji leku z inhalatora ciśnieniowego klasycznego i aktywowanego wdechem;</p> <p>U28. rozpoznać błędy popełniane przez pacjenta podczas stosowania inhalatora ciśnieniowego w połączeniu z komorą inhalacyjną i dokonywać ich korekty;</p> <p>U29. nauczyć pacjenta technik przyjmowania leków z inhalatorów proszkowych;</p> <p>U30. dokonać we współpracy z lekarzem doboru indywidualnie dla pacjenta inhalatora proszkowego na podstawie pomiaru szczytowego przepływu wdechowego (PIF);</p> <p>U31. dokonać wyboru indywidualnie dla pacjenta nebulizatora, prowadzić nebulizację, przestrzegając czasu trwania nebulizacji, objętości, kolejności i odstępów czasowych między nimi;</p> <p>U32. przygotować pacjenta i/lub jego opiekunów do DLT;</p> <p>U33. dokonać oceny stanu pacjenta w ramach DLT i wdrożyć działania zapobiegające skutkom ubocznym leczenia tlenem;</p> <p>U34. rozpoznać przeciwwskazania do rehabilitacji pacjenta z chorobą przewlekłą układu oddechowego;</p> <p>U35. edukować pacjenta ćwiczeń oddechowych i ogólnousprawniających (oddychania minimalizujących duszność: oddychanie przeponowe; oddychanie „przez zasnurowane usta”, oddech kontrolowany);</p> <p>U36. ułożyć pacjenta w pozycji ułatwiającej oddychanie: „pozycja woźnicy”, pozycja z pochyleniem tułowia i obciążeniem kolan, pozycja pochylona do przodu z podparciem prostymi rękoma;</p> <p>U37. przygotować pacjenta do drenażu oskrzeli, monitorować stan pacjenta podczas drenażu oskrzeli i współpracować z fizjoterapeutą w tym zakresie.</p>
--	---

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. ponosi odpowiedzialność za jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych w ramach porady pielęgniarskiej (w tym teleporady);</p> <p>K2. krytycznie ocenia swoją wiedzę i umiejętności w zakresie opieki nad pacjentem z chorobą układu oddechowego i stałego jej doskonalenia;</p> <p>K3. włącza pacjenta i/lub jego opiekunów do współpracy i podejmowania decyzji w zakresie profilaktyki i opieki;</p> <p>K4. zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu pacjenta z chorobami układu oddechowego.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowym zakresie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków:</p> <p>Pielęgniarka posiadająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tytuł magistra pielęgniarstwa, 2) tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego lub zachowawczego. <p>Lekarz posiadający specjalizację lekarską w chorobach płuc lub alergologii.</p>
Wymagania wstępne	brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład -18 godz.</p> <p>Ćwiczenia -10 godz.</p> <p>Staż - 20 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godz. kontaktowe): 48 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład - 18 godz. • ćwiczenia - 10 godz. • staż - 20 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 7 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do ćwiczeń - 2 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu - 5 godz. <p>Łącznie nakładu pracy uczestnika kursu: 55 godz.</p>

Proponowane metody dydaktyczne	Wykład problemowy, sytuacyjny i informacyjny, metody problemowe, burza mózgów, dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia.
Proponowane środki dydaktyczne	Prezentacje multimedialne, sprzęt multimedialny, opisy indywidualnych przypadków chorych, u których rozpoznaje się choroby układu oddechowego.
Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	Test sprawdzający wiedzę zawierający co najmniej 30 pytań – minimum zaliczające stanowi 60% pozytywnych odpowiedzi z testu.
Treści modułu kształcenia	<p>1. Kliniczne podstawy najczęstszych chorób układu oddechowego (etiologia uwarunkowania, czynniki ryzyka, symptomatologia, powikłania) (wykład 2 godz.):</p> <p>1.1. Infekcyjne choroby układu oddechowego: nieżyt nosa, zapalenie oskrzeli, zapalenie płuc, grypa, gruźlica i COVID-19;</p> <p>1.2. Nieinfekcyjne choroby układu oddechowego - alergiczny nieżyt nosa;</p> <p>1.3. Choroby nowotworowe układu oddechowego - rak płuc;</p> <p>1.4. Przewlekłe choroby układu oddechowego: astma, POChP, mukowiscydoza, sarkoidoza;</p> <p>1.5. Rozstrzenie oskrzeli;</p> <p>1.6. Obturacyjny bezdech senny.</p> <p>2. Znaczenie i przebieg porady pielęgniarskiej w obszarze diagnostyki, terapii, rehabilitacji na potrzeby opieki nad pacjentem z chorobą układu oddechowego (wykład 2 godz.):</p> <p>2.1. Podstawy diagnostyki chorób układu oddechowego:</p> <p>a) wywiad pielęgniarski,</p> <p>b) wywiad motywujący,</p> <p>c) umiejętności komunikacyjne niezbędne w prowadzeniu wywiadu,</p> <p>d) znaczenie e-stetoskopu w ocenie układu oddechowego przez personel pielęgniarski.</p> <p>3. Podstawy diagnostyki laboratoryjnej chorób układu oddechowego (wykład 2 godz.):</p> <p>a) badania układu czerwono- i białokrwinkowego, badania biochemiczne, oznaczenie poziomu przeciwciał;</p> <p>b) identyfikacja bakterii, wirusów, grzybów, drobnoustrojów atypowych;</p> <p>c) diagnostyka zakażeń górnych i dolnych dróg oddechowych.</p> <p>4. Gazometria i pulsoksymetria (wykład 1 godz.):</p> <p>a) wskazania i przeciwwskazania do badania,</p>

	<p>b) parametry poddawane ocenie i ich normy, c) przyczyny zaburzeń gazometrycznych.</p> <p>5. Podstawy diagnostyki gruźlicy (wykład 1 godz.):</p> <p>a) próba tuberkulinowa, b) badania bakteriologiczne i cytologiczne.</p> <p>6. Diagnostyka obrazowa i badania histopatologiczne (wykład 1 godz.).</p> <p>7. Diagnostyka alergologiczna (wykład 2 godz., ćwiczenia 2 godz.):</p> <p>a) punktowe testy skórne, b) testy śródskórne, c) testy płatkowe naskórkowe, d) próby prowokacyjne donosowe.</p> <p>8. Badanie czynnościowe układu oddechowego (wykład 1 godz., ćwiczenia 3 godz.):</p> <p>a) cel, wskazania i przeciwwskazania do badania, b) techniki badania i mierzone parametry, wartości należne, c) spirometria statyczna i spirometria dynamiczna, d) test bronchodilacyjny, e) pikflometria, f) przygotowanie pomieszczenia, sprzętu i pacjenta do badania spirometrycznego, g) czynniki mające wpływ na zmienność wyników badania spirometrycznego, PEF, h) kryteria poprawności i powtarzalności wyników badania spirometrycznego, PEF, i) przyczyny nieprawidłowych wyników badania, j) typy zaburzeń czynnościowych układu oddechowego i ocena stopnia ich ciężkości, k) podstawy interpretacji wyniku badania spirometrycznego.</p> <p>9. Klasyfikacja ciężkości przebiegu klinicznego astmy i POChP w oparciu o wynik badania spirometrycznego i zachowanie się PEF (ćwiczenia 1 godz.).</p> <p>10. Pomiar stanu zapalnego w drogach oddechowych – pomiar FeNO (ćwiczenia 1 godz.).</p> <p>11. Wybrane metody terapii chorób układu oddechowego (wykład 2 godz., ćwiczenia 3 godz.):</p> <p>11.1. Leki stosowane w terapii chorób układu oddechowego:</p> <p>a) leki rozszerzające oskrzela, b) glikokortykosteroidy podawane drogą inhalacyjną i systemowo, c) leki biologiczne, d) leki wykrztuśne (sekreolityczne i mukolityczne),</p>
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> e) leki przeciwkaszlowe, f) leki przeciwhistaminowe; g) antybiotyki i leki przeciwwirusowe, h) leki przeciwprątkowe, i) leki stosowane w ramach chemioterapii. <p>11.2. Immunoterapia alergenowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cel, wskazania i przeciwwskazania do immunoterapii alergenowej, b) preparaty podawane w ramach immunoterapii, drogi ich podawania i obowiązujące zasady. <p>11.3. Rola pielęgniarki w przygotowaniu pacjenta do immunoterapii alergenowej i w trakcie terapii.</p> <p>11.4. Powikłania immunoterapii alergenowej i postępowanie doraźne w przypadku ich wystąpienia.</p> <p>11.5. Aerozoloterapia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) leki stosowane w terapii inhalacyjnej i techniki ich podawania, b) inhalatory ciśnieniowe klasyczne i aktywowane wdechem, c) inhalatory proszkowe. <p>11.6. Czynniki mające wpływ na wielkość depozycji płucnej.</p> <p>11.7. Wartości referencyjne PIF dla poszczególnych inhalatorów i metody ich pomiaru.</p> <p>11.8. Nebulizacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rodzaje nebulizatorów (ultradźwiękowe, pneumatyczne, siateczkowe) i kryteria doboru nebulizatora dla pacjenta, b) leki stosowane w nebulizacji, c) zasady prowadzenia nebulizacji. <p>11.9. Tlenoterapia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) przygotowanie pacjenta do tlenoterapii i opieka pielęgniarka nad pacjentem w trakcie tlenoterapii, b) możliwe powikłania tlenoterapii ich fazy i podstawy ich profilaktyki, c) wskazania do domowego leczenia tlenem, d) zadania zespołu pielęgniarskiego w opiece nad pacjentem leczonym tlenem w warunkach domowych. <p>12. Podstawy rehabilitacji pacjenta z chorobą układu oddechowego (wykład 4 godz.):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cel, wskazania i przeciwwskazania do rehabilitacji układu oddechowego, b) zakres działań pielęgniarskich w rehabilitacji pacjenta z chorobą układu oddechowego; <p>12.1. Ćwiczenia oddechowe i ogólnousprawniające;</p> <p>12.2. Nauka technik oddychania w celu złagodzenia duszności;</p>
--	---

	<p>12.3. Oddech przez „zasznurowane usta”;</p> <p>12.4. Oddech kontrolowany;</p> <p>12.5. Nauka efektywnego kaszlu i odkrztuszania zalegającej wydzieliny:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cel, wskazania i przeciwwskazania do oklepywania klatki piersiowej, b) pozycja woźnicy, c) pozycja z pochyleniem tułowia i obciążeniem kolan, d) pozycja pochylona do przodu z podparciem prostymi rękami; <p>12.6. Drenaż oskrzeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cel, wskazania i przeciwwskazania do drenażu oskrzeli, możliwe powikłania, b) pozycje drenażowe; <p>12.7. Sprzęt stosowany w rehabilitacji układu oddechowego i ułatwiający ewakuację wydzieliny z drzewa oskrzelowego, wskazania i zasady jego stosowania.</p>
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż: Poradnia chorób płuc albo Poradnia alergologiczna - 20 godz.</p>

5.2. MODUŁ II

Nazwa modułu	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobą układu oddechowego
Cel kształcenia	Przygotowanie pielęgniarki do udzielania specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w chorobach układu oddechowego
Efekty uczenia się dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W43. charakteryzuje narzędzia klinimetryczne stosowane do oceny stanu klinicznego pacjenta z chorobą układu oddechowego.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U38. zbierać i interpretować dane uzyskane z wykorzystaniem różnych metod dotyczące sytuacji biopsychospołecznej pacjenta z chorobą układu oddechowego;</p> <p>U39. ocenić sytuację kliniczną pacjenta z chorobą układu oddechowego z wykorzystaniem narzędzi klinimetrycznych;</p> <p>U40. określić zasób wiedzy i umiejętności pacjenta/jego opiekunów w zakresie samoopieki i samokontroli w przebiegu choroby układu oddechowego;</p> <p>U41. sformułować diagnozy pielęgniarskie, opracować indywidualny plan opieki i wdrażać zaplanowane interwencje wobec pacjenta z chorobą układu oddechowego.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. ponosi odpowiedzialność za jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych w ramach porady pielęgniarskiej (w tym teleporady);</p> <p>K2. krytycznie ocenia swoją wiedzę i umiejętności w zakresie opieki nad pacjentem z chorobą układu oddechowego i stałego jej doskonalenia;</p> <p>K3. włącza pacjenta i/lub jego opiekunów do współpracy i podejmowania decyzji w zakresie profilaktyki i opieki;</p> <p>K4. zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu pacjenta z chorobami układu oddechowego.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcą może być pielęgniarka mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowym zakresie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków: <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa; 2) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego lub zachowawczego.

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Wymagania wstępne	brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 8 godz. Ćwiczenia – 7 godz. Staż: 10 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godz. kontaktowe): 25 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład - 8 godz. • ćwiczenia - 7 godz. • staż - 10 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 6 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do ćwiczeń i stażu - 3 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu - 3 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 31 godz.</p>
Proponowane metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład problemowy, metoda przypadków, burza mózgów, dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia.
Proponowane środki dydaktyczne	Prezentacje multimedialne, sprzęt multimedialny, opisy indywidualnych przypadków pacjentów z omawianymi jednostkami chorobowymi (nieżyt nosa, grypa, zapalenie oskrzeli, zapalenie płuc, gruźlica, COVID-19, alergiczny nieżyt nosa, obturacyjny bezdech senny, rak płuc, mukowiscydoza, POChP, astma, sarkoidoza, rozstrzenie oskrzeli); kwestionariusze skal: MRC (Medical Research Council), mMRC Dyspnea Scale (Modified Medical Research Council Dyspnea Scale), LCQ (Leicester Cough Questionnaire), Kwestionariusz uzależnienia od nikotyny według Fagerströma, Test motywacji do zaprzestania palenia wg Schneider, Test wpływu POChP na życie chorego (CAT – COPD Assessment Test); skala sprawności ECOG (Eastern Cooperative Oncology Group; skala Zubroda), test kontroli astmy ACT TM , kwestionariusz NoSAS, skala liniowa (wzrokowo-analogowa; VAS - Visual Analogue Scale), skala numeryczna (NRS, Numerical Rating Scale), Visual Analogue Fatigue Scale.
Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	Test sprawdzający wiedzę zawierający co najmniej 10 pytań – minimum zaliczające stanowi 60% pozytywnych odpowiedzi z testu.

Treści modułu kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie i przebieg porady pielęgniarskiej w obszarze czynności pielęgnacyjnych na rzecz opieki nad pacjentem z chorobą układu oddechowego (wykład 2 godz.). 2. Zastosowanie wybranych skal w ocenie stanu klinicznego i projektowaniu opieki pielęgniarskiej wobec pacjenta w przebiegu choroby układu oddechowego: infekcyjnej, nieinfekcyjnej, nowotworowej, przewlekłej (wykład 3 godz., ćwiczenia 3 godz.): <ol style="list-style-type: none"> a) Ocena duszności: skala nasilenia duszności MRC (Medical Research Council), Zmodyfikowana skala nasilenia duszności mMRC Dyspnea Scale – Modified Medical Research Council Dyspnea Scale; b) Ocena kaszlu: Leicester Cough Questionnaire (LCQ); c) Uzależnienie od nikotyny: Kwestionariusz uzależnienia od nikotyny według Fagerströma, Test motywacji do zaprzestania palenia wg Schneider; d) Skale/testy specyficzne dla choroby układu oddechowego: Test wpływu POChP na życie chorego (CAT – COPD Assessment Test); sprawności chorego w raku płuc (skala sprawności ECOG – Eastern Cooperative Oncology Group; skala Zubroda), test kontroli astmy ACT™, kwestionariusz NoSAS, skala liniowa (wzrokowo-analogowa; VAS, Visual Analogue Scale); e) Ocena bólu: Skala numeryczna (NRS, Numerical Rating Scale); f) Ocena zmęczenia: Visual Analogue Fatigue Scale. 3. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w przebiegu choroby układu oddechowego: infekcyjnej, nieinfekcyjnej, nowotworowej, przewlekłej - wybrane diagnozy, interwencje pielęgniarskie oraz porady pielęgniarskie. Profilaktyka chorób układu oddechowego oraz edukacja pacjenta/opiekunów w zakresie przygotowania do samoopieki i samokontroli (wykład 3 godz., ćwiczenia 4 godz.): <ol style="list-style-type: none"> a) Opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobą infekcyjną układu oddechowego (nieżyt nosa, grypa, zapalenie oskrzeli, zapalenie płuc, gruźlica, COVID-19) - wybrane diagnozy, interwencje pielęgniarskie oraz porady pielęgniarskie; b) Opieka pielęgniarska nad pacjentem z alergicznym nieżytem nosa - wybrane diagnozy, interwencje pielęgniarskie oraz porady pielęgniarskie; c) Opieka pielęgniarska nad pacjentem w przebiegu raka płuc - wybrane diagnozy, interwencje pielęgniarskie oraz porady pielęgniarskie; d) Opieka pielęgniarska nad pacjentem z mukowiscydozą (postać płucna) - wybrane diagnozy, interwencje pielęgniarskie oraz porady pielęgniarskie;
---------------------------	---

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<ul style="list-style-type: none"> e) Opieka pielęgniarska nad pacjentem z sarkoidozą - wybrane diagnozy, interwencje pielęgniarskie oraz porady pielęgniarskie; f) Opieka pielęgniarska nad pacjentem w przebiegu przewlekłych chorób układu oddechowego (POChP, astma, rozstrzenie oskrzeli) - wybrane diagnozy, interwencje pielęgniarskie oraz porady pielęgniarskie; g) Opieka pielęgniarska nad pacjentem w przebiegu obturacyjnego bezdechu sennego - wybrane diagnozy, interwencje pielęgniarskie oraz porady pielęgniarskie.
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż: Odział pulmonologiczny albo Odział chorób płuc -10 godz.</p>

5.3. MODUŁ III

Nazwa modułu	Profilaktyka i edukacja pacjenta z chorobą układu oddechowego
Cel kształcenia	Przygotowanie pielęgniarki do prowadzenia działań profilaktycznych i edukacji pacjenta z chorobą układu oddechowego.
Efekty uczenia się dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W44. wymienia następstwa chorób układu oddechowego w sferze psychospołecznej i ich profilaktykę;</p> <p>W45. opisuje wpływ choroby układu oddechowego na jakość życia pacjenta/jego opiekunów;</p> <p>W46. zna czynniki wyzwalające/zaostarzające przebieg choroby układu oddechowego;</p> <p>W47. zna metody prewencji alergenowej i nikotynowej w przebiegu chorób układu oddechowego;</p> <p>W48. omawia zasady metody, techniki i narzędzia stosowane w edukacji i profilaktyki chorób układu oddechowego;</p> <p>W49. opisuje zasady przechowywania szczepionek, przygotowanie stanowiska do szczepień;</p> <p>W50. omawia zasady kwalifikacji, wskazania i przeciwwskazania do szczepienia przeciwko pneumokokom, grypie, COVID-19;</p> <p>W51. omawia zasady przygotowania pacjenta do przyjęcia szczepionki i postępowanie po jej podaniu (obserwacja pacjenta);</p> <p>W52. wymienia niepożądane odczyny poszczepienne (miejscowe i systemowe) oraz postępowanie doraźne, dokumentowanie w przypadku ich wystąpienia;</p> <p>W53. omawia zasady profilaktyki powikłań w przebiegu chorób układu oddechowego;</p> <p>W54. omawia zasady opracowania zindywidualizowanego planu opieki i edukacji wobec pacjenta z chorobą układu oddechowego;</p> <p>W55. opisuje zasady przygotowania pacjenta/jego opiekunów do modyfikacji terapii w przypadku zaostrzenia choroby.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U42. stosować i wdrażać profilaktykę pierwotną i wtórną w ramach prewencji chorób układu oddechowego;</p> <p>U43. rozpoznać czynniki warunkujące skuteczność edukacji zdrowotnej;</p> <p>U44. wykorzystywać narzędzia klinimetryczne do oceny stopnia kontroli choroby np.: dzienniczek alergii;</p> <p>U45. wykorzystać różne metody, techniki i narzędzia w prowadzeniu skutecznej edukacji zdrowotnej pacjenta z chorobą układu oddechowego;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>U46. wdrażać metody prewencji alergenowej (w tym kalendarz pylenia) i nikotynowej w terapii chorób układu oddechowego;</p> <p>U47. przechowywać szczepionki, przygotować stanowisko do szczepień;</p> <p>U48. kwalifikować pacjenta do szczepień i ustalać przeciwwskazania do szczepień przeciwko pneumokokom, grypie, COVID-19;</p> <p>U49. podać szczepionkę i zapewnić pacjentowi opiekę po jej podaniu;</p> <p>U50. rozpoznać niepożądane odczyny poszczepienne (miejscowe i systemowe), wdrażać postępowanie doraźne, dokumentować ich wystąpienie i zgłaszać niepożądane odczyny poszczepienne do właściwego rejestru;</p> <p>U51. wdrażać zasady profilaktyki powikłań w przebiegu chorób układu oddechowego;</p> <p>U52. eliminować czynniki środowiska wewnętrznego i zewnętrznego, poddające się modyfikacji a powodujące zaostrzenie choroby układu oddechowego;</p> <p>U53. współpracować z lekarzem w zakresie przygotowania pacjenta/jego opiekunów do modyfikacji terapii w przypadku zaostrzenia choroby.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. ponosi odpowiedzialność za jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych w ramach porady pielęgniarskiej (w tym teleporady);</p> <p>K2. krytycznie ocenia swoją wiedzę i umiejętności w zakresie opieki nad pacjentem z chorobą układu oddechowego i stałego jej doskonalenia;</p> <p>K3. włącza pacjenta i/lub jego opiekunów do współpracy i podejmowania decyzji w zakresie profilaktyki i opieki;</p> <p>K4. zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu pacjenta z chorobami układu oddechowego.</p>
<p>Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie</p>	<p>Wykładowcą może być pielęgniarka mająca nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowym zakresie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa; 2) posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego lub zachowawczego.
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>brak</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład - 7 godz. Ćwiczenia - 10 godz. Staż - 10 godz.
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godz. kontaktowe): 27 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład - 7 godz. • ćwiczenia - 10 godz. • staż - 10 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 23 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do ćwiczeń - 10 godz. • opanowanie materiału wymaganego do zaliczenia modułu - 13 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 50 godz.</p>
Proponowane metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład problemowy, metoda przypadków, burza mózgów, dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia.
Proponowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny, opisy indywidualnych przypadków pacjentów z omawianymi jednostkami chorobowymi, programy edukacyjne.
Metody sprawdzania efektów uczenia się uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	Test sprawdzający wiedzę zawierający co najmniej 20 pytań – minimum zaliczające stanowi 60% pozytywnych odpowiedzi z testu.
Treści modułu kształcenia	<p>1. Profilaktyka w chorobach układu oddechowego (w tym infekcyjnych: nieżyty nosa, zapalenia oskrzeli, zapalenia płuc, grypy, gruźlicy i COVID-19; nieinfekcyjnych chorób układu oddechowego: alergiczny nieżyt nosa; raka płuc; w przebiegu mukowiscydozy, sarkoidozy; przewlekłych chorób układu oddechowego: astmy, POChP, rozstrzeni oskrzeli; obturacyjnego bezdechu sennego) (wykład 2 godz., ćwiczenia 2 godz.):</p> <p>1.1. Profilaktyka wczesna, pierwotna, wtórna w chorobach układu oddechowego a jakość życia pacjentów;</p> <p>1.2. Programy profilaktyki chorób układu oddechowego;</p>

	<p>1.3. Profilaktyka powikłań wczesnych i późnych chorób układu oddechowego.</p> <p>2. Edukacja zdrowotna w chorobach układu oddechowego (wykład 1 godz., ćwiczenia 2 godz.):</p> <p>2.1. Planowanie edukacji zdrowotnej pacjenta z chorobą układu oddechowego (metody, techniki i narzędzia), a czynniki warunkujące jej skuteczność na rzecz zapewnienia bezpiecznej oraz skutecznej terapii;</p> <p>2.2. Identyfikacja czynników ryzyka rozwoju chorób układu oddechowego, ich powikłań oraz zaostrzeń objawów;</p> <p>2.3. Zachowania zdrowotne wpływające na zaostrzenia objawów i rozwój powikłań choroby układu oddechowego;</p> <p>2.4. Postępowanie pacjenta i jego rodziny/opiekunów w stabilnym okresie choroby układu oddechowego, w przebiegu jej zaostrzeń i występujących powikłań;</p> <p>2.5. Przygotowanie pacjenta i jego rodziny do zapobiegania zaostrzeniom objawów choroby układu oddechowego oraz rozwojowi powikłań.</p> <p>3. Przygotowanie pacjenta z chorobą układu oddechowego do samokontroli i samoopieki (wykład 1 godz., ćwiczenia 2 godz.):</p> <p>3.1. Ocena przygotowania pacjenta i jego motywacji do samokontroli swojego stanu zdrowia;</p> <p>3.2. Kierunki samoobserwacji przeprowadzanej przez pacjenta w aspekcie funkcjonowania układu oddechowego (liczba i rodzaj oddechu, obecność duszności, kaszlu, kolor i ilość wydzieliny itp.);</p> <p>3.3. Samodzielność pacjenta w zakresie krytycznej analizy, interpretacji wyników pomiarów parametrów życiowych i monitorowania funkcjonowania układu oddechowego;</p> <p>3.4. Rozpoznawanie objawów wskazujących na zaostrzenie objawów choroby, powikłania/stan zagrożenia życia;</p> <p>3.5. Ocena przygotowania pacjenta do samoopieki w zakresie jego udziału w samodzielnej modyfikacji leczenia w zależności od wyników dokonywanych pomiarów, wykładników stanu ogólnego;</p> <p>3.6. Ocena stopnia przygotowania pacjenta i jego rodziny do życia z chorobą, ustalania hierarchii problemów, poszukiwania źródeł wsparcia.</p> <p>4. Wybrane narzędzia klinimetryczne do oceny stopnia kontroli choroby np. dzienniczek alergii (ćwiczenia 1 godz.).</p> <p>5. Metody prewencji alergenowej (w tym kalendarz pylenia) i nikotynowej w chorobach układu oddechowego (wykład 1 godz., ćwiczenia 1 godz.).</p> <p>6. Szczepienia ochronne przeciwko pneumokokom, grypie, COVID-19 (wykład 2 godz., ćwiczenia 2 godz.)</p>
--	---

	<p>6.1. Zasady przechowywania szczepionek, przygotowanie stanowiska do szczepień;</p> <p>6.2. Zasady kwalifikacji pacjenta do szczepień;</p> <p>6.3. Przygotowanie szczepionki i pacjenta do jej przyjęcia;</p> <p>6.4. Zasady obowiązujące przy podawaniu szczepionki i kierunki obserwacji pacjenta po szczepieniu;</p> <p>6.5. Niepożądane odczyny poszczepienne (miejscowe i systemowe), postępowanie doraźne w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych, dokumentowanie ich wystąpienia oraz wytyczne zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych do właściwego rejestru.</p>
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje	Staż: Poradnia podstawowej opieki zdrowotnej - 10 godz.

6. PROGRAM ZAJĘĆ STAŻOWYCH

6.1. STAŻ Poradnia chorób płuc lub Poradnia alergologiczna

Cel stażu: Nabycie i doskonalenie umiejętności wykonywania badań diagnostycznych: testów alergicznych, terapii – immunoterapii i rehabilitacji u pacjentów z chorobą układu oddechowego.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 20 godz.
Liczebność grupy: 2–3 osoby
Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem zawodowym w przedmiotowym zakresie oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa;
 - 2) tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego lub zachowawczego;
 - 3) tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego lub zachowawczego lub kurs specjalistyczny *Opieka nad pacjentem z chorobami układu oddechowego*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Zastosowanie urządzeń wykorzystywanych w ramach telemedycyny, w tym e-stetoskopu do oceny stanu klinicznego pacjenta w przebiegu choroby układu oddechowego.
2. Wykorzystanie podstawowych badań do oceny stanu czynnościowego dolnych dróg oddechowych i monitorowania stanu klinicznego pacjentów w chorobach układu oddechowego (badanie spirometryczne z testem bronchodilatacyjnym, PEF, poziom tlenu azotu w powietrzu wydychanym - FeNO).
3. Ocena i monitorowanie stanu klinicznego pacjenta w przebiegu chorób zakaźnych układu oddechowego – gruźlicy.
2. Ocena stopnia alergizacji pacjentów w diagnostyce różnicowej w ramach: testów skórnych – punktowych, śródskórnych i naskórkowych płatkowych oraz donosowej próby prowokacyjnej z alergenem.
3. Udział w immunoterapii swoistej, tlenoterapii, aerozoloterapii i rehabilitacji pacjentów w przebiegu chorób układu oddechowego.
4. Udział w planowaniu i realizacji działań na rzecz prewencji chorób układu oddechowego i ich powikłań u pacjentów.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności,
- wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia (1 x każdego z wymienionych świadczeń zdrowotnych).

6.2. STAŻ: Oddział pulmonologiczny lub Oddział chorób płuc

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności praktycznych w zakresie specjalistycznej opieki nad pacjentem z chorobami układu oddechowego.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 10 godz.
Liczebność grupy: 2–3 osoby
Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem zawodowym w przedmiotowym zakresie oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa;
 - 2) tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego lub zachowawczego;
 - 3) tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego lub zachowawczego lub kurs specjalistyczny *Opieka nad pacjentem z chorobami układu oddechowego*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Sprawowanie specjalistycznej opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem z chorobą układu oddechowego.
2. Stosowanie narzędzi klinimetrycznych do oceny stanu klinicznego pacjenta z chorobą układu oddechowego.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności,
- wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia (1x każdego z wymienionych świadczeń zdrowotnych).

6.3. STAŻ: Poradnia podstawowej opieki zdrowotnej

Cel stażu: Nabycie, doskonalenie umiejętności pobierania materiału do badań diagnostycznych w kierunku zakażenia SARS-Cov-2 oraz działań profilaktycznych w chorobach układu oddechowego.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 10 godz.
Liczebność grupy: 2–3 osoby
Opiekun stażu: Pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem zawodowym w przedmiotowym zakresie oraz spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- 1) posiada tytuł magistra pielęgniarstwa lub

- 2) tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego lub
- 3) ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego lub
- 4) ukończony kurs specjalistyczny *Opieka nad pacjentem z chorobami układu oddechowego.*

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Pobranie materiału biologicznego od pacjenta z nosa i gardła (nosogardzieli) do badania w kierunku zakażenia SARS-CoV-2.
2. Kwalifikacja pacjenta i wykonanie szczepienia przeciwko grypie, pneumokokom i COVID-19.
3. Dostosowanie metod i środków edukacji zdrowotnej celem przygotowania pacjenta i jego rodziny do samokontroli i samoopieki w chorobach układu oddechowego.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności,
- wykonanie świadczeń zdrowotnych wymaganych do zaliczenia (1 x każdego z wymienionych świadczeń zdrowotnych).

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA PIEŁĘGNIARKA PO UKOŃCZENIU KURSU SPECJALISTYCZNEGO OPIEKA NAD PACJENTEM Z CHOROBIAMI UKŁADU ODDECHOWEGO:

1. Przeprowadzenie porady pielęgniarskiej (w tym teleporady) w obszarze diagnostyki, terapii i działań pielęgnacyjnych w chorobach układu oddechowego.
2. Udział w planowaniu i realizacji działań na rzecz prewencji chorób układu oddechowego i ich powikłań u pacjentów.
3. Przeprowadzanie badania przedmiotowego pacjenta z chorobą układu oddechowego (w tym z zastosowaniem e-stetoskopu) i dokonanie oceny jego stanu klinicznego.
4. Pobieranie materiału biologicznego od pacjenta z nosa i gardła (nosogardzieli) w kierunku zakażenia wirusem SARS-Cov-2.
5. Ocena stanu czynnościowego dolnych dróg oddechowych pacjenta przy pomocy badania spirometrycznego z testem broncholidacyjnym, PEF i oceny poziomu tlenu azotu w powietrzu wydychanym (FeNO).
6. Wykonanie i interpretacja punktowych testów skórnych, śródskórnych, naskórkowych testów płatkowych w ramach diagnostyki chorób alergicznych.
7. Wykonanie skórno-guzowego testu tuberkulinowego w ramach diagnostyki gruźlicy.
8. Uczestniczenie w kwalifikacji pacjenta do immunoterapii alergenowej i wykonanie szczepienia preparatami odczulającymi w chorobach alergicznych.
9. Kwalifikowanie pacjenta i wykonanie szczepienia przeciwko grypie, pneumokokom i COVID-19.
10. Uczestniczenie w aerozoloterapii pacjentów w chorobach układu oddechowego.
11. Przygotowanie pacjenta z chorobą przewlekłą układu oddechowego i/lub jego opiekunów do DLT.
12. Prowadzenie edukacji zdrowotnej pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki oraz przygotowania do samoopieki, samokontroli w przebiegu chorób układu oddechowego.

8. WYKAZ LITERATURY OBOWIĄZUJACEJ DO ZALICZENIA KURSU SPECJALISTYCZNEGO OPIEKA NAD PACJENTEM Z CHOROBIAMI UKŁADU ODDECHOWEGO:

Literatura podstawowa:

1. Gajewski P, Szczeklik A (red.): Interna Szczeklika. MP, Kraków 2022.
2. Antczak A (red.): Wielka Interna. Pulmonologia cz. II. Medical Tribune, Warszawa 2020.
3. Grzelewska-Rzymowska I, Górski P (red.): Pneumonologia w gabinecie; lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021.
4. Kózka M, Płaszewska-Żywko L (red.): Modele opieki pielęgniarskiej nad chorym dorosłym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022.
5. Sierakowska M, Wrońska I.: Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022.

Literatura uzupełniająca:

1. Lubiński W, Zielonka TM, Gutkowski P.: Badanie spirometryczne. Zasady wykonywania i interpretacji. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2020.
2. Krupienicz A, Jaciubek M. Podstawowe procedury pielęgniarskie. Edra Urban & Partner, Wrocław 2021.

3. Miller W R, Butler Ch C, Rollnick S.: Wywiad motywujący w opiece zdrowotnej. Wydawnictwo Academica, 2010.

Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny) i inne regulacje:

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej.
2. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
3. Ustawa z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 listopada 2019r. w sprawie zakresu zadań lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, położnej podstawowej opieki zdrowotnej.
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018r. w sprawie wykazu substancji czynnych w lekach, środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych ordynowanych przez pielęgniarki i położne oraz wykazu badań diagnostycznych, na które mają prawo wystawić skierowania pielęgniarki i położne.
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie chorób zakaźnych powodujących powstanie obowiązku hospitalizacji, izolacji lub izolacji w warunkach domowych oraz obowiązku kwarantanny lub nadzoru epidemiologicznego.
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 31 stycznia 2022r. w sprawie programu pilotażowego w zakresie wykorzystania elektronicznych stetoskopów w ramach podstawowej opieki zdrowotnej przez świadczeniobiorców zakażonych wirusem SARS-CoV-2.
8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych.
9. Wytyczne Konsultanta Krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego do stosowania przez pielęgniarki POZ w czasie epidemii wirusa SARS-CoV-2.